

4. Єремян О.М. Прибуток як економічна категорія / О.М. Єремян // Вісн.Технол. ун-ту Поділля. Економічні науки. – 2004. – Ч. 2, т. 1 (59), № 1. – С.191–194.

5. Уткіна Н.В. Економічний зміст фінансового результату діяльності підприємства: історичний аспект / Н. В. Уткіна // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць. – К. : КНЕУ, 2007.– С. 133–137.

Левицька Андріана

Студентка 3 курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Чорнобай Л.М.,**

к.е.н., доцент кафедри економіки,

підприємництва, торгівлі

та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЙНЯТОСТІ ТА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Зайнятість як економічна категорія - діяльність працездатного населення, спрямована на створення продукту. Зайнятими вважаються ті, хто бере участь у виробництві продукції, виготовленні товарів і наданні послуг. Повнота зайнятості економічно активного населення визначається за кількістю відпрацьованих днів за певний відтинок часу. Економічно активне населення це:

- особи найманої праці;
- постійні працівники;
- сезонні працівники;
- сезонні та випадкові працівники й особи, котрі тимчасово не працюють з об'єктивних причин;
- особи, які навчаються і суміщають роботу в режимі неповного робочого дня;
- учні й особи, що відбувають професійну підготовку на виробництві та отримують стипендію або заробітну плату.

Вважаються зайнятими ті, хто:

- працюють за угодою, отримуючи винагороду незалежно від умов повної чи неповної зайнятості та тривалості робочого часу, в тому числі особи зайняті на сезонних і тимчасових роботах;
- займаються підприємницькою діяльністю;
- самостійно вишуковують собі щоденну роботу;
- зайняті в особистому підсобному господарстві та реалізують продукцію за договорами;
- виконують роботу за різними угодами, в тому числі й члени виробничих кооперативів.

Окремі групи на ринку праці становлять люди, котрі:

- добровільно звільнились з підприємств або ніколи не були працюючими і не бажають працювати, не мають законних джерел і засобів існування;
- живуть на засоби одного із подружжя або інших родичів і перебувають на їхньому утриманні;
- вимушено незайняті, звільнились з різних причин з одного місця і не встигли зареєструватись на біржі праці;
- хочуть працювати, мати доходи і зареєстровані на біржі праці, вимушено незайняті або безробітні [1].

На ринку праці України спостерігаються позитивні тенденції щодо зростання зайнятості та скорочення безробіття.

За даними Державної служби статистики України, кількість зайнятого населення у віці 15 років і старше у I півріччі 2019 року становила 16,6 млн осіб, а рівень зайнятості – 51,4%.

Кількість зайнятого населення у віці 15-70 років у I півріччі 2019 року, у порівнянні з I півріччям 2018 року, зросла на 202 тис. осіб та становила 16,5 млн осіб.

За віковими групами: майже половину зайнятих громадян становлять особи віком 40-59 років, 30% – особи у віці від 30 до 39 років, кожний п'ятий у віці від 15 до 29 років.

За професійними групами: 41% зайнятих становили керівники, службовці, професіонали та фахівці, 18% – особи, що займали робочі місця, які належать до класу найпростіших професій, 17% – працівники сфери торгівлі та послуг, 13% – кваліфіковані робітники з інструментом та сільського господарства, 11% – робітники з обслуговування та машин.

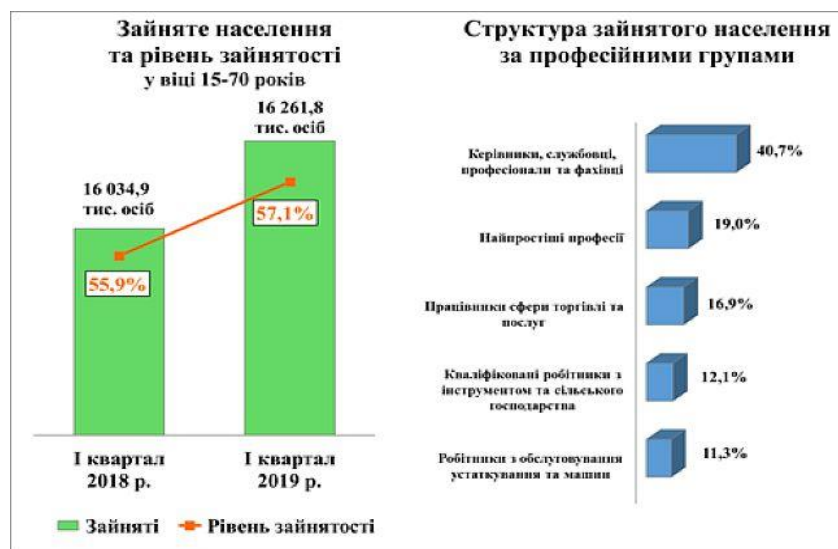

Рис.1 Зайнятість населення України.

В Україні склалися помітні територіальні відмінності в рівнях зайнятості населення, що пояснюється регіональними особливостями умов відтворення суспільного продукту рівнем розвитку продуктивних сил, темпами роздержавлення та приватизації, становленням альтернативного сектору господарства, демографічною ситуацією, етноісторичними та культурними традиціями кожного регіону. Ці відмінності є визначальними при формуванні територіального ринку праці.

Найвищий рівень зайнятості спостерігався у м. Києві (62,4%), Харківській (61,4%), Дніпропетровській (59,0%), Київській (58,7%) та Миколаївській (58,5%) областях, а найнижчий — у Волинській (49,5%) та Донецькій (50,6%) областях [2].

Основна проблема ринку праці - безробіття. Відповідно до Закону України "Про зайнятість населення" (1992 р.), безробітними визнають працездатних громадян працездатного віку, які з незалежних від них причин

не мають заробітку (трудового доходу) через відсутність відповідної роботи, зареєстровані в державній службі зайнятості, шукають роботу й здатні приступити до праці.

Безробітними, згідно з чинним законодавством, не можуть бути визнані громадяни, котрі:

- не досягли 16 років, за винятком тих, що працювали і скорочені з різних причин;
- уперше шукають роботу, не мають професії і відмовились від професійної підготовки та від тимчасової роботи;
- відмовились від двох пропозицій відповідної роботи з моменту реєстрації їх у службі зайнятості як осіб, котрі шукають роботу;
- мають право на пенсію.

Найсуттєвіші чинники, що впливають на рівень безробіття в Україні:

- спад виробництва;
- структурні зрушення у виробництві продукції;
- приватизація та зміна форми власності;
- кризова ситуація в кредитно-фінансовій, інвестиційній, зовнішньоекономічній сферах і сфері доходів [3].

Кількість безробітного населення (за методологією МОП) у віці 15 років і старше у I півріччі 2019 року становила 1,5 млн осіб, а рівень безробіття – 8,4%.

Кількість безробітного населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років у I півріччі 2019 року, у порівнянні з I півріччям 2018 року, скоротилася на 72 тис. осіб та становила 1,5 млн осіб.

За віковими групами: серед безробітних 26% становили особи віком від 15 до 29 років, 27% – особи у віці від 30 до 39 років, 26% – у віці від 40 до 49 років, 21% - у віці понад 50 років.

За причинами незайнятості: серед безробітних частка осіб, які звільнилися за власним бажанням та за угодою сторін, становила 41%, вивільнених з економічних причин – 20%, частка безробітних, у яких робота

мала сезонний характер – 11%, після закінчення строку контракту – 9%, частка осіб, які не змогли знайти роботу після закінчення навчальних закладів – 9%.

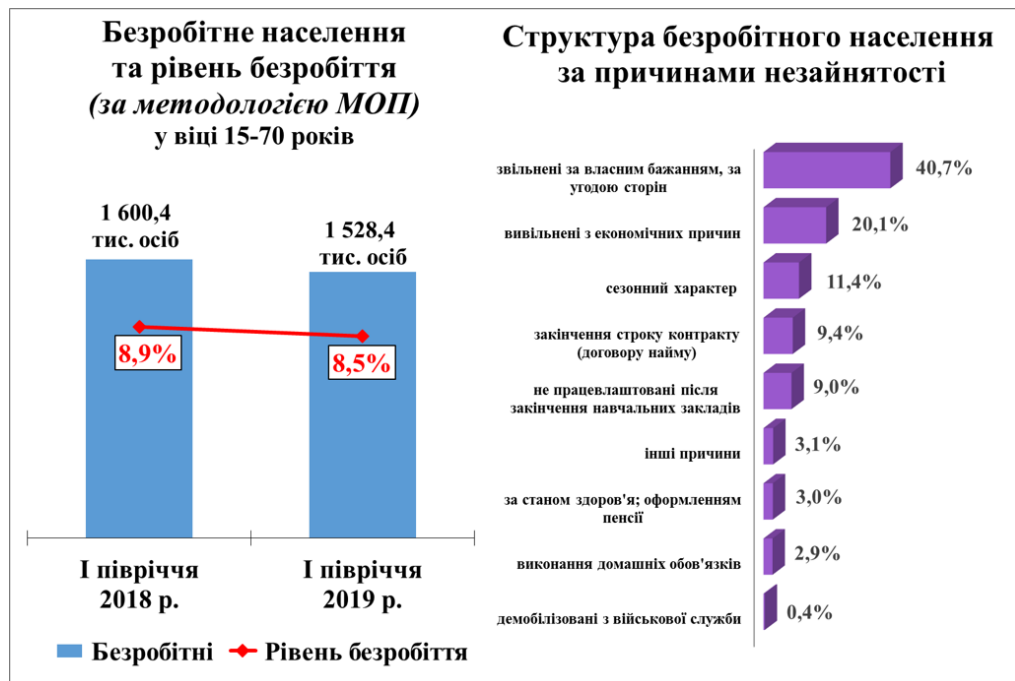

Рис. 2. Безробіття в Україні.

За даними Державної служби зайнятості на сьогодні існує безробіття лише у масштабах невідповідності професійно-кваліфікаційного рівня потребам ринку праці та індивідуальних проблем, пов'язаних із неконкурентоспроможністю людини на ринку праці, 80% людей, які стоять на обліку в центрі зайнятості, мають вищу освіту з тих спеціальностей, яких сьогодні ринок з певних причин не потребує.

На сучасному етапі, тільки соціальне партнерство трьох інститутів: держави, роботодавців та профспілок, з однієї сторони, та настроїв і зусилля самого безробітного — з іншої, здатні вирішити комплекс проблем зайнятості у сучасному суспільстві. Враховуючи наявний інформаційний дефіцит щодо динаміки та тенденцій розвитку ринку праці, одним з важливих напрямів у сфері моніторингу соціально трудових відносин є впровадження маркетингових досліджень та моніторинг зайнятості і безробіття в різних галузях економіки [4]. Головними шляхами сприяння подолання безробіття є: проведення активної демографічної політики; забезпечення молоді житлом;

створення нових робочих місць; розвиток підприємництва та фермерства; заохочення населення до самозайнятості; організація оплачуваних громадських робіт; упровадження гнучких режимів праці; профорієнтація і психологічна підтримка населення, особливо молоді; підготовка, перепідготовка й підвищення кваліфікації кадрів; мотивація трудової діяльності.

Список використаних джерел

1. Білецька Л.В. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка): навч.пос. — 2 ге вид. перероб. та доп. / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В.І. Савич. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 688 с.
2. Державна служба статистики України:[Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Електронний ресурс: <https://pidruchniki.com>
4. Diadyk, T. and Khurdei, V. (2016), "The Role of Marketing in Solving Problems of the Social and the Labour Sphere of Rural Areas", ZESZYTY NAUKOWE POLITECHNIKI CZESTOCHOWSKIEJ ZARZADZANIE, vol. 21, pp. 112—124.

Левицька Андріана
здобувач вищої освіти 3 курсу
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: **Чикуркова А.Д.**,
Д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ПЛАНУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Багато науковців не відокремлюють планування від менеджменту, стверджуючи, що, як планування, так і менеджмент (управління) – це по суті, одне й те саме: прийняття рішень щодо майбутньої діяльності фірми;